

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:3258

av Ola Johansson m.fl. (C, FP, M, KD)

med anledning av prop. 2015/16:4 Modernisering av lagen om ekonomiska föreningar

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett tillägg till den föreslagna lagregleringen om återbetalning av medlemsinsatser som möjliggör uttag av högre belopp än det nominella värdet av insatt kapital till arbetskooperativ och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den kooperativa tanken och föreningstraditionen ligger oss varmt om hjärtat. Vi välkomnar därför den modernisering av lagen om ekonomiska föreningar som föreslagits och ställer oss huvudsakligen bakom förslagen i regeringens proposition.

Den kooperativa rörelsen har sedan mycket lång tid bidragit till att skapa fler företag och fler jobb på landsbygden och på orter i hela landet. De gröna näringarna såsom jord- och skogsbruk har länge använt sig av möjligheten att driva sin verksamhet genom delaktighet och samverkan i ekonomiska föreningar. Det har varit en bidragande orsak till jobb och tillväxt i hela landet. Att dela bördan och arbeta tillsammans med likasinnade ger styrka, konkurrenskraft och trygghet för den enskilde.

Kooperationen har också bidragit till att stärka konsumentmakten genom att göra det möjligt att gå samman i inköpsföreningar, med tillhörande detaljhandel. De ekonomiska föreningarna stärker individen och näringsidkaren såväl på landsbygden som i tätorten. Detta till en överkomlig ekonomisk insats för den enskilde, där den egna arbetsinsatsen, medlemskapet och kunnandet är det främsta bidraget.

Framväxten av kooperativa föreningar har dessutom bidragit till att skapa sådana företag som idag verkar på en global marknad och har skapat många nya jobb inom och utanför Sverige. Ännu idag är företagsformen ekonomisk förening en grogrund för nystartade verksamheter inom till exempel vindkraft, förskolor, småindustri, hantverk, mat, socialt företagande och vårdföretag, ofta i någon form av arbetskooperativ, där låga trösklar och enkelhet eftersträvas.

SOU 2010:90 ”En ny lag om ekonomiska föreningar” föreslår att ett arbetskooperativ, om samtliga röstberättigade medlemmar är ense om det, ska kunna införa stadgebestämmelser om att en avgående medlem har rätt att få ut ett belopp som överstiger det nominella beloppet av hans eller hennes insatser. Enligt utredningen ska huvudregeln vara att vad som utbetalas till medlemmen inte får överstiga det nominella värdet av medlemmens insats vid tiden för avgången. Regeringen har i propositionen föreslagit att det överhuvudtaget inte ska införas något undantag och vidgad möjlighet för en arbetskooperativ förening att återbetala medlemsinsatser med något högre belopp än insatsernas nominella värde.

Vi ser en risk med att regeringens förslag hämmar medlemmarnas drivkrafter och investeringsvilja i företaget. Om en avgående medlem inte från början har någon möjlighet att vid utträde få del av värdetillväxten i föreningen kan det också medföra att medlemmarna saknar incitamentet att låta överskott från föreningens verksamhet stanna kvar. Istället blir det fördelaktigt att löpande ta ut föreningens hela överskott genom lön och annan ersättning. I förlängningen innebär det att den ekonomiska föreningen inte tar tillvara sin fulla tillväxtpotential, vilket kan gå ut över jobb och ekonomisk utveckling.

Det finns emellertid en viss risk för ekonomiska påfrestningar för föreningen om många medlemmar lämnar föreningen samtidigt med krav på att få ut hela sin andel i föreningens förmögenhet. Huvudregeln bör därför vara att det inte är tillåtet att ta ut ett större belopp än det nominella värdet av insatskapitalet, men med en friare reglering som ger möjlighet för arbetskooperativ att i sina stadgar medge undantag från huvudregeln.

Som utredningen framhåller skulle införandet av en stadgebestämmelse av det aktuella slaget kunna innebära en stor förändring för den enskilda föreningen och påverka förutsättningarna för verksamheten avsevärt. Precis som utredningen föreslår bör det därför ställas upp ett absolut krav på enighet, det vill säga att ett beslut om stadgeändring som tillåter återbetalning till belopp som överstiger nominellt värde

endast bör vara giltigt om det biträds av samtliga röstberättigade och att det fastställs en beloppsgräns som maximerar uttaget. Vad som utbetalas till medlemmen ska inte få överstiga medlemmens andel av föreningens egna kapital vid tiden för avgången.

Ola Johansson (C)

Robert Hannah (FP)

Ewa Thalén Finné (M)

Caroline Szyber (KD)